

Geachte heer / mevrouw,

'Het is onvoorstelbaar hoe groot het verdriet is dat de Shoah in de Joodse gemeenschap heeft teweeggebracht en hoe diep de pijn die de overlevenden hebben gevoeld. Een pijn die door de volgende generaties wordt meegedragen en ervaren. Het is in erkenning van dat verdriet en die pijn dat de Protestantse Kerk in Nederland zich richt tot de Joodse gemeenschap in ons land.'

Zo staat het in de Verklaring, getiteld Erkenning en Verantwoordelijkheid, die scribe dr. René de Reuver tijdens de Kristallnachtgedenking in Amsterdam op 8 november uitsprak.

Op drie manieren is in de Verklaring sprake van erkenning van schuld. Allereerst erkent de Protestantse Kerk zonder terughoudendheid dat de kerk mede de voedingsbodem heeft bereid waarin het zaad van antisemitisme en haat kon groeien. Vervolgens wordt benoemd dat "het de kerkelijke instanties in de oorlogsjaren veelal aan moed heeft ontbroken om voor de Joodse inwoners van ons land positie te kiezen. Dit ondanks de daden van ongelooflijke persoonlijke moed die, God-zij-dank, ook door leden van de kerken werden verricht." En ook is er een erkenning van falen in de opvang van Joden die na 1945 terugkeerden in onze samenleving.

Aan de Joodse gemeenschap in Nederland wordt daarom gezegd:

'In de erkenning van dit alles belijdt de kerk schuld. Vandaag in het bijzonder tegenover de Joodse gemeenschap. Want antisemitisme is zonde tegen God en tegen mensen. Ook de Protestantse Kerk is deel van deze schuldige geschiedenis. Wij schoten tekort in spreken en in zwijgen, in doen en in laten, in houding en in gedachten.'

De Protestantse Kerk erkent tevens haar verantwoordelijkheid voor het heden en de toekomst, "om alles te doen wat mogelijk is om de joods-christelijke relaties verder uit te laten groeien tot een diepe vriendschap van twee gelijkwaardige partners, onder andere verbonden in de strijd tegen het hedendaagse antisemitisme".

Door middel van deze brief brengen we de verklaring ook onder uw aandacht. Het is ons verlangen dat binnen gemeenten van de Protestantse Kerk het gesprek over schuld en verantwoordelijkheid gevoerd wordt. We spreken daarbij de hoop uit dat dit alles kan leiden tot nieuwe verhoudingen met elkaar, als Joden en christenen, samen met anderen in onze samenleving.

Namens de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland,

scribe: dr. René de Reuver
preses : ds. Marco Batenburg